

ผู้นำสาธารณสุขยุคใหม่กับแผนที่เข้าถึงคน

โดย รองศาสตราจารย์.ดร. สุธรรม นันทมงคลชัย
ภาควิชาอนามัยครอบครัว
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้นำสาธารณสุขยุคใหม่นอกจากจะมีคุณสมบัติในเรื่องภาวะผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลแล้ว คุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องมี คือ การเรียนรู้ลักษณะของตนเองและผู้อื่นในสังคม โดยเฉพาะเพื่อนร่วมงานในองค์กร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำงาน ทักษะการสื่อสาร และการเข้าถึง เข้าใจกันมากขึ้น ผู้เขียนมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะหรือบุคลิกของคนในสังคม 9 ลักษณะ ซึ่งนักจิตวิทยาเรียกว่า นพลักษณ์ โดยเชื่อว่าคนในโลกนี้จะประกอบไปด้วย 9 ลักษณะ ซึ่งแต่ละลักษณะ จะมีชื่อและลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

คนลักษณะ 1 เรียกว่า คนเนียบ

- ลักษณะที่สำคัญ คือ ความถูกต้อง ควรไม่ควร จริงจังกับความรับผิดชอบ โดยปราศจากข้อบกพร่อง มีมาตรฐานสูงในการทำงาน มีลักษณะของการเป็นนักจัดการชั้นยอด

คนลักษณะ 2 เรียกว่า ผู้ให้

- เป็นคนชอบช่วยเหลือ มองโลกในแง่ดี อุทิศเวลา อุทิศตนเพื่อผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น จนบางครั้งดูเหมือนว่าเป็นจอมบงกชให้กับผู้อื่น

คนลักษณะที่ 3 เรียกว่า นักแสดง

เป็นพวกบ้างาน ต่อสู้ชีวิตเพื่อความสำเร็จเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานภาพและการยอมรับ มีนิสัยชอบแข่งขันสูงมุ่งผลสัมฤทธิ์ จดจ่ออยู่กับเป้าหมาย สามารถเป็นผู้นำที่พิเศษ เพื่อชักชวนให้คนอื่นเชื่อว่าทุกอย่างสามารถเป็นไปได้

คนลักษณะที่ 4 เรียกว่า คนโศกซึ้ง

เป็นคนมีอารมณ์ศิลปิน หมกมุ่นในอารมณ์ แสวงหาคู่อุดมคติหรือแก่นแท้ แห่งชีวิต มีชีวิตอยู่บนความรู้สึกว่าบางสิ่งที่เป็นในชีวิตขาดหายไป มักแสดงความพิเศษหนึ่งเดียวให้ปรากฏที่ไม่มีใครเหมือนและไม่เหมือนใครอยู่เสมอ

คนลักษณะ 5 เรียกว่า นักสังเกตการณ์

มักหลบเลี่ยงภาวะต้องเกี่ยวข้องกับอารมณ์ทุกชนิด ดำเนินชีวิตโดยวางตัวห่างๆ
เฝ้าจับตาส่งเหตุการณ์มากกว่านำตนเองเข้าข้องแวะ ชอบความเป็นส่วนตัวมาก
โปรดปรานการหาข้อมูล เป็นที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เป็นผู้ตัดสินใจหรือคิด
สร้างสรรค์ได้ดี

คนลักษณะ 6 เรียกว่า นักปฏิจา

มักเป็นคนที่มีความหวาดกลัวอยู่เป็นทุน มองโลกว่าช่างคุกคามเสียนี้กระไร
เกลียดกลัวผู้ที่มีอำนาจ ชอบเก็บกด ไม่ชอบทำตัวเด่น คิดวทวน ถ้าเชื่อใจใครก็
จะร่วมเป็นร่วมตายได้

คนลักษณะ 7 เรียกว่า ผู้พิถีพิถันในการบริโภค

มองโลกในแง่ดี กระฉับกระเฉงมีเสน่ห์ และหลบหลีกเก่ง มักเกลียดชังการถูกบังคับ
มุ่งอนาคต และมีแผนอยู่ในใจเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ชอบประสบการณ์และ
ความคิดใหม่ๆ มักเป็นนักทฤษฎีนักสังเคราะห์ที่สร้างสรรค์

คนลักษณะ 8 เรียกว่า เจ้านาย

เป็นคนที่ใฝ่สันติ เข้าอกเข้าใจมุมมองของคนทั้งหลายได้อย่างยอดเยี่ยมแต่ไม่เข้าใจ
ความคิด ความต้องการของตัวเองดีนัก ชอบใช้ชีวิตที่ราบเรียบสะดวกสบาย
ประสานความขัดแย้ง เป็นผู้ไกลเกลี่ยเจรจาต่อรองได้ดี

คนลักษณะ 9 เรียกว่า ผู้ประสานไมตรี

เป็นคนที่กล้าแสดงสิทธิ์จนถึงก้าวร้าวเป็นครั้งคราว ดำเนินชีวิตแบบต้องได้ทั้งหมด มัก
เป็นผู้นำ หรือไม่ก็เป็นตัวขอตัวเองอย่างมาก มุ่งรักษาความยุติธรรมความเที่ยงตรงไว้
ไม่ปล่อยให้ตนเองถูกควบคุมแต่อาจจะครอบงำผู้อื่นได้

การเรียนรู้และเข้าใจคนในแต่ละลักษณะให้ลึกซึ้ง สามารถทำได้โดยการอ่านหนังสือ และฝึกอบรม
เพิ่มเติมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและเรียนรู้จุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง รวมทั้งสามารถใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้
ลักษณะของเพื่อนร่วมงาน การสมานฉันท์ในองค์กรและการบริหารจัดการโครงการต่างๆได้เป็นอย่างดี